

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 111/03-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Jána Auxta a Jána Lubyho v konaní o sťažnosti L. K., bytom T., zastúpenej komerčnou právničkou JUDr. K. M., P., ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 304/00, za účasti Okresného súdu v Trenčíne, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo L. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 304/00 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu v Trenčíne p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 304/00 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. L. K. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom Dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd v Trenčíne povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd v Trenčíne j e p o v i n n ý uhradiť L. K. do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania vo výške 8 000 Sk (slovom Osemtisíc slovenských korún) na účet komerčnej právničky JUDr. K. M., P.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 111/03 z 3. júla 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť L. K., bytom T. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu v Trenčíne (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 304/00.

Z prijatej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 10. apríla 2000 okresnému súdu žalobu o určenie absolútnej neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu.

Sťažovateľka uviedla, že od začiatku súdneho konania ubehlo už viac ako dva a pol roka a ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu sa neuskutočnilo žiadne pojednávanie ani nebolo vydané rozhodnutie vo veci samej napriek tomu, že sťažovateľka sa opakovane domáhala nariadenia pojednávania.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výziev ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti podaniami sp. zn. Spr 462/2003 doručenými ústavnému súdu 22. apríla 2003 a 18. septembra 2003, v ktorých sa okrem iného uvádza:

„Návrh na určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu došiel súdu dňa 19. 4. 2000. Uznesením zo dňa 19. 5. 2000 súd zamietol návrh navrhovateľky na vydanie predbežného opatrenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 6. 2000. V období od právoplatnosti uvedeného uznesenia do 1. 2. 2002, kedy navrhovateľka podala ďalší návrh na vydanie predbežného opatrenia, sa v právnej veci nekonalo pojednávanie, a ani úkony smerujúce k prejednaniu veci. Dňa 21. 2. 2002 splnila navrhovateľka a aj právna zástupkyňa navrhovateľky poplatkovú povinnosť z návrhu na predbežné opatrenie, každá vo výške 500,- Sk. O návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 7. 3. 2002. Proti uzneseniu podal odvolanie odporca. Úpravou zákonnej sudkyne zo dňa 10. 4. 2002 bola vec dňa 28. 5. 2002 predložená odvolaciemu Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutie. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo dňa 23. 9. 2002 doručené tunajšiemu súdu a úpravou zákonnej sudkyne zo dňa 24. 10. 2002 doručované účastníkom konania.

Dňa 6. 2. 2003 bola žalobkyňa vyzvaná k povinnosti zaplatiť súdny poplatok z návrhu (nebol zaplatený s návrhom). Po tejto výzve požiadala žalobkyňa o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Potom, ako jej bolo uznesením vyhovené, došlo k vytýčeniu predtým uvedeného termínu pojednávania (21. 5. 2003).

Termín pojednávania na deň 21. 05. 2003 bol v právnej veci vytýčený úpravou zákonnej sudkyne zo dňa 09. 04. 2003. L. K. prevzala uznesenie o oslobodení od súdneho poplatku a predvolanie na pojednávanie osobne dňa 22. 04. 2003, právna zástupkyňa sťažovateľky JUDr. K. M. prevzala predvolanie na pojednávanie prostredníctvom

splnomocnenia dňa 22. 04. 2003. Podaním, ktoré došlo súdu dňa 05. 05. 2003 sa k návrhu na začatie konania vyjadril odporca 2/ Mesto T. Toto vyjadrenie bolo doručené právnej zástupkyňi navrhovateľky dňa 16. 05. 2003, a toho istého dňa bolo doručené odporcovi 1/ J. K. Návrhom, ktorý doručila právna zástupkyňa navrhovateľky osobne súdu dňa 19. 05. 2003 (dva dni pred vytýčeným pojednávaním), navrhla navrhovateľka pristúpenie ďalších účastníkov do konania na strane navrhovateľov, a to R. K. a A. K. Spolu s týmto návrhom bol súdu doručený písomný súhlas A. K. so vstupom do konania a bolo predložené plnomocenstvo tejto osoby udelené JUDr. K. M. na právne zastupovanie v konaní. Písomný súhlas R. K. so vstupom do konania a plnomocenstvo tejto osoby udelené JUDr. K. M. na právne zastupovanie v konaní bolo súdu predložené na pojednávaní dňa 21. 05. 2003. Zákonná sudkyňa po oboznámení podaného návrhu odročila pojednávanie na 25. 08. 2003 o 9:30 hod. za účelom vypracovania a doručenia uznesenia o pristúpení ďalších účastníkov do konania na strane navrhovateľky. Prítomní účastníci a ich právni zástupcovia zobrali termín pojednávania na vedomie. Žiadosťou, ktorá došla súdu dňa 22. 05. 2003 požiadala právna zástupkyňa navrhovateľky o zmenu termínu pojednávania z dôvodu, že v čase od 15. 08. 2003 do 31. 08. 2003 bude v zahraničí na dlhodobo plánovanej dovolenke. Zákonná sudkyňa úpravou zo dňa 26. 05. 2003 zmenila termín pojednávania v právnej veci zo dňa 25. 08. 2003 na 17. 09. 2003 o 10:30 hod. Zároveň vyžiadala od Katastrálneho úradu, Správy katastra T. spis sp. zn. V 5416/98. Dňa 30. 05. 2003 vydal Okresný súd Trenčín uznesenie č. k. 8 C 304/00-122, ktorým pripustil, aby do konania pristúpil R. K. na strane navrhovateľa 2/ a A. K. na strane navrhovateľky 3/.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca prostredníctvom právneho zástupcu. Dňa 11. 07. 2003 bol súdu doručený spis Katastrálneho úradu, Správy katastra T. sp. zn. V 5416/98. Úpravou zákonnej sudkyne zo dňa 14. 07. 2003 bolo uznesenie č. k. 8 C 304/00-122 opätovne doručené A. K. z dôvodu vrátenia závädy v doručovaní, právnej zástupkyňi navrhovateľky bolo písomne oznámené, že odporca podal proti uzneseniu odvolanie a spis mal byť predložený Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutia o odvolaní odporcu proti vyššie uvedenému uzneseniu.

Na prietáhoch v konaní a nemožnosti vec prejednať na vytýčenom pojednávaní v dňoch 21. 05. 2003 a 25. 08. 2003 sa podieľali účastníci konania, a ak došlo k prietáhom zo strany súdu, stalo sa tak v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia, ktorý stav pretrváva dlhodobo, od r. 1997. Každý zo sudcov Okresného súdu Trenčín mal vo svojom oddelení viac ako 1.000 nerozhodnutých vecí, v ktorých nebolo možné konať plynulo a rýchle. Ani toho času nie je súd personálne dobudovaný. Štyri sudcovské miesta, na ktoré bol vypísaný konkurz, nie sú obsadené. Napriek tomu došlo k preloženiu ďalších dvoch sudcov na Krajský súd v Trenčíne.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, vyjadrenia okresného súdu a zo spisu okresného súdu ústavný súd zistil nasledovný priebeh konania v prejednávanej veci od podania žaloby okresnému súdu do 22. septembra 2003, keď bol ústavnému súdu doručený spis okresného súdu sp. zn. 8 C 304/00.

Žaloba sťažovateľky na konanie o určenie absolútnej neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu bola okresnému súdu doručená 19. apríla 2000. Okrem tejto žaloby sú v spise okresného súdu zdokumentované z hľadiska posudzovania, či došlo k sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva, tieto podstatné úkony:

- Dňa 19. apríla 2000 sťažovateľka doručila okresnému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorý priamo súvisel s podanou žalobou.
- Dňa 15. mája 2000 predseda okresného súdu upozornil zákonnú sudkyňu na sťažnosť vo veci rýchlosti konania ohľadom vydania predbežného opatrenia.

- Uznesenie okresného súdu z 19. mája 2000, ktorým bolo vydanie predbežného opatrenia zamietnuté, bolo účastníkom doručené 29. a 30. mája 2000 a nadobudlo právoplatnosť 14. júna 2000.

- Dňa 1. februára 2002 sťažovateľka doručila okresnému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia, v ktorom okresný súd žiada, aby žalovanému zakázal nakladať s bytom, ktorý je predmetom konania.

- Výzva okresného súdu na zaplatenie súdneho poplatku z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia doručená právnej zástupkyňi sťažovateľky 18. februára 2002 a samotnej sťažovateľke 21. februára 2002.

- Dňa 25. februára 2002 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľky, v ktorom žiadala o nariadenie pojednávania a poukazovala na to, že jej žaloba bola podaná okresnému súdu v apríli 2000.

- Uznesenie o vydaní predbežného opatrenia zo 7. marca 2002, ktorým okresný súd zakázal previesť vlastnícke právo k bytu, ktorý je predmetom konania. Toto uznesenie bolo podľa doručienky doručené žalovanému 18. marca 2002.

- Dňa 8. apríla 2002 žalovaný doručil okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu, ktorým bolo vydané predbežné opatrenie, ktorého obsahom bol zákaz previesť vlastníctvo k bytu.

- Dňa 22. apríla 2002 sťažovateľka doručila okresnému súdu vyjadrenie k odvolaniu.

- Dňa 29. mája 2002 okresný súd predložil odvolaním napadnuté uznesenie so spisom na rozhodnutie krajskému súdu s poznámkou, že odvolanie bolo podané oneskorene.

- Dňa 6. júna 2002 bola okresnému súdu doručená „žiadost' o urýchlené konanie vo veci“, ktorá bola následne 7. júna 2002 predložená krajskému súdu v súvislosti s jeho rozhodovaním o odvolaní žalovaného.

- Dňa 23. septembra 2002 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu, ktorým odmietol odvolanie žalovaného ako zjavne oneskorené.

- Dňa 14. októbra 2002 bol okresnému súdu doručený prípis sťažovateľky, v ktorom žiada okresný súd o nariadenie pojednávania opäť s poukazom na to, že návrh vo veci bol podaný v mesiaci apríl 2000.

- Výzvou zo 6. februára 2003 doručenou 6. marca 2003 okresný súd žiadal sťažovateľku, aby zaplatila súdny poplatok z návrhu vo výške 500 Sk.

- Podaním doručeným okresnému súdu 13. marca 2003 sťažovateľka súdu oznámila, že ako invalidná dôchodkyňa je od platenia súdnych poplatkov plne oslobodená (priložená fotokópia rozhodnutia o zvýšení invalidného dôchodku).

- Zákonná sudkyňa 9. apríla 2003 nariadila pojednávanie vo veci na 21. máj 2003. Doručenie bolo vykázané u všetkých účastníkov.

- Dňa 19. mája 2003 bol okresnému súdu doručený zo strany sťažovateľky „Návrh na pristúpenie ďalších účastníkov na strane žalobcu“ (detí účastníkov konania).

- Dňa 21. mája 2003 sa uskutočnilo pojednávanie na okresnom súde, ktoré bolo odročené na 25. august 2003 za účelom vypracovania a doručenia uznesenia o pristúpení ďalších účastníkov na strane sťažovateľky.

- Žiadosťou doručenou okresnému súdu 22. mája 2003 právna zástupkyňa sťažovateľky požadovala zmenu termínu odročeného pojednávania z dôvodu zahraničnej dovolenky.

- Pokynom kancelárii z 26. mája 2003 zákonná sudkyňa nariadila zmenu termínu pojednávania na 17. september 2003 a vyžiadala spis od Správy katastra T. sp. zn. 5416/98.

- Uznesenie okresného súdu z 30. mája 2003 o pripustení vstupu detí účastníkov do konania bolo doručené právnym zástupcom účastníkov, mestu T. a žalovanému.

- Proti uzneseniu okresného súdu o pripustení pristúpenia detí účastníkov do konania podal žalovaný odvolanie, ktoré bolo okresnému súdu doručené 9. júna 2003.

- Dňa 11. júla 2003 bol okresnému súdu doručený vyžiadaný spis vkladového konania sp. zn. V 5416/98 od Správy katastra T. Z predloženého spisu vyplýva, že k 23. marcu 1999 bol povolený vklad vlastníctva k bytu na žalovaného. Sťažovateľka dala podnet na obnovu konania vo veci povolenia vkladu prvostupňovému správnomu orgánu (Okresnému úradu T., katastrálnemu odboru), ktorý obnovu vkladového konania svojím rozhodnutím zo 4. novembra 1999 nepovolil, a Krajský úrad v T., katastrálny odbor, ako

odvolacia inštancia toto prvostupňové rozhodnutie potvrdil a odvolanie sťažovateľky zamietol.

- Podaním z 11. júla 2003 sťažovateľka požiadala okresný súd o vyznačenie právoplatnosti na uznesení o pripustení pristúpenia ďalších účastníkov a okresný súd jej prípisom z 29. júla 2003 oznámil, že vo veci žalovaný podal odvolanie a spis bude predložený na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“. V tých istých súvislostiach sťažovateľka poukazovala aj na porušenie práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (II. ÚS 67/03), pričom „tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (napr. III. ÚS 142/03, IV. ÚS 38/03). K vytvoreniu „stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (napr. III. ÚS 7/03).

Preto je základnou povinnosťou súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, keď sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 74/97, I. ÚS 3/00, I. ÚS 20/02) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3).

1. Predmetom konania pred okresným súdom je žaloba sťažovateľky, ktorou sa domáhala vyslovenia absolútnej neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu. Ide o konanie, ktoré nie je ani po právnej, ani po vecnej stránke zložitú. Vecná zložitosť nie je podmienená počtom účastníkov ani množstvom skutočností, v ktorých by bolo potrebné vykonať dokazovanie. Právne ide o problematiku, ktorá je upravená príslušnými ustaveniami Občianskeho zákonníka a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, ktorých aplikácia je ustálená aj v pomerne rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov.

Okresný súd vo svojom stanovisku k sťažnosti nenamietol, že by malo ísť o skutkovo a právne zložitý alebo inak problematický spor, čo by objektívne mohlo vplývať na celkovú dĺžku konania.

2. Ďalším kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení poukazuje na podiel účastníkov konania na vzniknutých prietáchoch v konaní v súvislosti s pojednávaniami v dňoch 21. mája 2003 a 25. augusta 2003. S týmto názorom ústavný súd nesúhlasí. Pojednanie z 21. mája 2003 bolo odročené na 25. august 2003 za účelom „vypracovania a doručenia uznesenia o pristúpení ďalších účastníkov“. Ihneď na druhý deň po pojednaní, t. j. 22. mája 2003, právna zástupkyňa sťažovateľky doručila okresnému súdu žiadosť o nariadenie iného termínu pojednávania z dôvodu pobytu v zahraničí „na dlhodobo plánovanej dovolenke“. Okresný súd na toto oznámenie reagoval 26. mája 2003 nariadením zmeny termínu pojednávania na 17. september 2003.

Z doterajšieho priebehu konania taktiež nevyplýva, že by skutočnosť, že sťažovateľka nezaplatila súdny poplatok pri podaní žaloby, ale až po výzve okresného súdu zo 6. februára 2003 požiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, mala vplyv na zbytočné prietahy v posudzovanom konaní. V súvislosti s tým ústavný súd poukazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej aj prípadné „Prietahy v konaní, ktoré možno pripísať správaniu účastníka konania, nevyklúčujú zodpovednosť štátu za to, že o právach účastníka konania sa rozhoduje dlhšie, než je primerané podľa povahy veci, ak ide o zbytočný prietah zapríčinený nečinnosťou súdu (II. ÚS 65/03).

3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v posudzovanom konaní, prihliadal ústavný súd na ustanovenie § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Ústavný súd z predloženého spisu zistil, že v rámci konania z podnetu sťažovateľky bolo nutné rozhodovať o dvoch návrhoch na vydanie predbežných opatrení a o návrhu na pristúpenie ďalších účastníkov do konania. Také procesné návrhy sú procesným právom účastníkov konania, ale nemôžu byť dôvodom pre nekonanie v merite veci. Skutočnosť, že napriek uvedenému okresný súd od apríla 2000 doposiaľ nevypočul ani samotných účastníkov konania, ústavný súd hodnotí ako nečinnosť v zákonom predpokladanom postupe. Ako zbytočný prieťah v konaní možno kvalifikovať obdobie od 14. júna 2000 do 1. februára 2002, keď sa neuskutočnilo žiadne pojednávanie ani iné úkony smerujúce k prejednaniu veci. Túto skutočnosť potvrdila aj predsedníčka okresného súdu v informácii o stave konania zo 14. apríla 2003.

Argumentáciu o nedostatočnom personálnom obsadení okresného súdu ústavný súd neakceptoval, pretože v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou (I. ÚS 19/00, III. ÚS 14/00) táto skutočnosť nemôže ísť na ťarchu účastníkov konania.

Postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu § 100 ods. 1 OSP tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že primerané finančné zadostučinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Podľa ods. 5 citovaného zákonného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadostučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 100 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadostučinenia, ktoré je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 27/03).

Pri určení výšky primeraného finančného zadostučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadostučinenia je reparácia nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody, ktorá by sa po splnení zákonných podmienok mohla uplatňovať v konaní pred všeobecnými súdmi.

Vzhľadom na celkovú doterajšiu dobu nečinnosti a neefektívneho postupu okresného súdu vo veci sp. zn. 8 C 304/00 vo väzbe na rozhodovanie o výške primeraného finančného zadost'učinenia a zohľadňujúc aj konkrétne okolnosti prípadu vrátane pozície s'ťažovateľky, jej pocitu neistoty a v neposlednom rade tiež naplnenie princípu spravodlivosti ústavný súd považoval priznanie sumy 20 000 Sk za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde v spojení s § 56 ods. 4 tohto zákona.

Ústavný súd priznal s'ťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania vo výške 8 000 Sk z dôvodu trov jej právneho zastúpenia. Úhradu trov priznal za dva úkony právnej pomoci každý v hodnote 3 900 Sk a 2 x 100 Sk režijný paušál podľa § 1 ods. 3, § 13 ods. 8, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 19 ods. 3 a § 24 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 591/2002 Z. z. o odmenách komerčných právnikov za poskytovanie právnej pomoci.

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 9. októbra 2003